TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson. A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Viihdytystä ja nälkää

Suuri on Amerika ja moninainen on sen elämä.

Muuan ruotsalainen herrasneiti kävåsi täällä ja vei iloisia terveisiä kotikulmilleen. Olot täällä olivat kerrassaan herttaiset.

Neiti ihailee luokkien solidaarisia suhteita täällä. Aivan satumaiselta sanotaan tuntuvan sen, että kapitalistit ja työläiset esiintyvät niin yksistä puolin. Ja satua kai se onkin. Mutta porvariryökkinät haluavat pitää unennäkönsä totena.

Valoa ja puhtautta kuulema tarjoo amerikalainen tehdas työläisraatajille aivan mittaamattomasti. Mutta kirjoittaja ei tunne tarinoita monien tehdasrakennusten luhistumisista liiallisten koneiden ja liian suuren työläisjoukon painostuksesta, joissa satoja ja tuhansia työläisiä on henkensä heittänyt. Tämä "puhtaudella" lumottu maa näyttelee "viihdyttäväisyytensä" ohella useasti työläisten luurankoja, mutta niihin eivät pysty herraskaisten silmät.

Petoksellisuuden ja valheen on kapitalismi monopoliseerannut Amerikassa palvelukseensa. Eikä missään valhetta syötetä katselijoille sen kieremmin kuin tässä maassa. Kapitalistit ovat tässä suhteessa suorittaneet korkeimman tentin.

Ulkomainen porvaritarkastelija havaitsee huippuunsa kehitetyn taylor-järjestelmän työläisiä viihdyttävät puolet. Sellaista kehittävät taitavimmat työnteettäjät kilvan. Se kuuluu uuden ajan kapitalismin riistomenetelmiin. Työläiset sidotaan sielultaan ja ruumiiltaan kapitalismiin. Niille tehdään mahdolliseksi tuotantolaitoksen osakkeiden osto, mahdollisuus päästä osalliseksi "voitoista" ja niille asetetaan työpaikan läheisyyteen kaikki inhimilliset tarve-esineet. Työläiset sidotaan tehtaaseen huvituksen, opetuksen ja terveydellisen avun siteillä. Tässä suhteessa huomattavammin etunenässä kulkevat Pattersonin kassakontrollikonetehtaat Daytonissa, Ohiossa.

Luotakoon tässä pieni silmäys tämän tehtaan komentoon.

Tehtaaseen kuuluu 20 toistensa yhteydessä olevaa rakennusta, joiden seinät ovat miltei yksinomaan lasista. Keskirakennuksessa, joka on 10-kerroksinen, sijaitsevat ruokasalit ylimmäisessä kerroksessa. Ruoka-aikana esitetään musiikkia. Tässä tehdaslaitoksessa on olemassa kaikki mahdolliset mukavuudet, puhumattakaan lääkäreistä, sairaanhoitajattarista, vapaista kylvyistä, kirjastoista, lepohuoneista jne.

Pattersonilla on käytännössä tapa, jonka mukaan kaikki työläisten keksinnöt ja parannukset palkitaan. Joka puolen vuoden perästä vietetään juhlaa, jolloin keksijät ja parannustentekijät saavat palkintoja. Niinpä tehtiin puolen vuoden sisällä kokonaista 313 parannusta kassakontrollikoneihin.

Yhtiön voitto jaetaan siten, että 6 pros. eroitetaan ensiksi yhtiön pääoman korkoihin. Jäljellejääneestä pannaan puolet uusiin maa-, rakennus- ja koneiden ostoksiin sekä liikkeen laajentamiseen. Toinen puoli jaetaan virkailijoille ja työläisille siten, että noin 500 johtavassa asemassa olevaa virkailijaa saa 25 pros. ja muut työläiset, luvultaan noin 6,000, saavat 25 pros. Ne, jotka hoitavat toimensa hyvin, voivat päästä niihin ryhmiin, jotka saavat suuremman osan voitosta. Opetusta annetaan kaikille useimmissa aineissa, niin että se, joka haluaa, voi edistyä yhtiössä.

Kuten näkyy, koko "voiton" jakaminen on pelkkää narripeliä. Koko järjestys perustuu yhtiön etujen puolustamiseen.

Tämänsuuntaiset järjestelmät ovat kapitalisteilla kehityksen alaisena. Terästrusti myöskin koettaa paikotellen järjestää työ- ja olosuhteet niin, että työläiset niissä "viihtyisivät".

Kaiken tämän tarkoituksena on työläisten pitäminen pois työväenjärjestöistä, pois omasta luokkatoiminnastaan, pois unioistaan. Tämän "viihdytyksen" tarkoituksena on osottaa kapitalismin paremmuutta, kitkeä työläisistä kaikki itsenäisyys ja tehdä niistä kapitalismin nukkeja.

Tämä on "kehittynyttä" riistämistä. Alkuperäisestsi riistettiin yksinkertaisesti vain ruoskan ja väkivallan voimalla. Nyt riistetty yritetään sitoa tieteen menetelmillä riistäjiinsä. Orja halutaan viihdyttää orjuuteen. Mutta tätä tosiasiaa eivät näe porvarilliset. He näkevät tässä petoksessa vain "viisastsa talouspolitiikkaa koko kansan hyväksi".

* * *

Kapitalistisen "sopusoinnun" läpi kuultaa kolkko kyllästyttävä todellisuus. Työttömyys on yleinen. Työttömien armeijat liikuskelevat kuten varjot valtakaupunkien syrjäkaduilla. Tuolla naisjoukko odottaa työnvälityskonttorin aukenemista; tuolla ryysyisiä miehiä nojaa kaidepuita vasten toivoen auringon nousua, joka lämmittäisi viluista ja raihnaista ruumistsa.

Epätoivo on suuri. Pettymys on kirvelevä. Toivon kipinää ei ole näkyvissä. Työtä ei ole saatavissa. Tehtaat seisovat suletttuna yhä. Sanomalehti kertoo työläisiä yhä kuskatun taipaleelle. Rahat ovat lopussa. Nälkä — todellinen nälkä — on tosiasia.

Leipää anelee kerjäläinen. Ohikulkijan puoleen hän kääntyy pyytäen varttia ja liittää perusteluiksi: en ole syönyt kolmeen päivään. Joukko miehiä tungeskelee läheisimpään tupakkakauppaan, ränsistyneeseen entisajan kapakkaan. He menevät "tarkastukselle" Takapihan roskasäiliöt käydään hermostuneesti läpi — etsitään leivän murusia tai jotain muuta syötäväksi kelpaavaa. Jos löydetään kuiva leivän pala, on hyvin onnistuttu. Jos saadaan useampia on saalis verraton. Riennetään "pätsäyspaikalle", valmistellaan mitä on saatu. Uudelle matkalle on taas lähdettävä.

Kaupunki on pannut vapaakeittiöitä käyntiin joillakin paikkakunnilla. Niiden edustalla on ain työttömiä kuten pilviä. Satoja ja tuhansia pyytää saada kupin soppaa. Siihen joutuukin moni työläismies ja -nainen tyytymään.

Puute ja kurjuus työttömyyden seurauksena on levinnyt kuten uhkaava rutto huonoimmin palkatun työläisosan keskuudessa.

Tämä on kapitalistisen siunauksen olennainen ja välttämätön seuralainen, kapitalistisen yksityisomistukselle perustuvan riiston seuralainen. Porvari haluaa sivuuttaa tämän tosiasian, keskiluokan intellektuaali ei näe tätä, eikä parempiosainen porvarillisestsi ajatteleva työväenjohtaja halua ymmärtää mitä tämä joukkokurjuus merkitsee. Tämä on kuitenkin tosiasia tämän päivän ylellisestä Amerikasta.

FORDIN TYÖLÄISET SÄIKYTTIVÄT HERROJA

Taannottain kehotettiin Ford Motor Co:n työläisiä Detroitissa kokoontumaan Highland Parkiin neuvottelemaan pyynnön jättämisestä, että Ford yhtiö luovuttaisi tehtaansa kuukaudeksi työläisten käytettäväksi, eli kunnes yhtiö katsoo itsensä kykeneväksi uudelleen omalla vastuullaan alottamaan työt. Puolitoista tuhatta työläistä saapui tekemään tätä Amerikan oloissa merkillistä anomusta.

Kokous toimeenpantiin erään lentolehtisen kutsusta, jota levitettiin kaikkiin Detroitin sopukoihin ja jonka oli allekirjottanut "Fordin työläisten komitea". Lehtisessä luettiin:

"Koska aniharva Fordin työläisistä omistaa automobileja, me, Fordin säännölliset työläiset, pyydämme saada käyttää Fordin tehdasta Fordin nykyisen työnjakojärjestelmän alaisena tammikuun aikana valmistaaksemme automobilejä itsellemme ja perheillemme. Tuoteut automobiilit jaettaisiin siten, että kukin työläinen saa vähintäin yhden automobiilin ja ylijäämästä maksetaan saman suhteen mukaan kuin joulukuun palkka.

"Me työläiset suostumme maksamaan käyttämämme raaka-aineet, ylläpitämään kaikki vallitsevat työosastot sekä yleensä jättämään tehtaan vieläpä parempaan kuntoon kuin ennen.

"Kaikki Fordin työläiset, jotka tahtovat alkaa työt näillä ehdoilla, saapukoot maanantaina työhön eväineen".

Maanantaiaamuna jo kello kuudelta aina kello 11 saakka virtasi loppumaton jono työläisiä tehtaan edustalla olevalle alueelle. Miehet seisoivat ryhmissä keskustellen tilanteesta, mikä johtui tehtaan hallinnon ilmotuksesta, että työt laitoksella lakkautetaan määräämättömäksi ajaksi, tai kuunnellen erikielisiä puhujia. Aina silloin kuin paikalle saapui katuvaunullinen uusia työehdokkaita, kohoutui ilmoille useiden korttelien päähän kuuluvia hurraahuutoja.

Kello kahdeksan aikana, kun tuhannet olivat liittyneet jo ennestään sankkoihin joukkoihin, sijoitettiin kaksi raskasta viiden tonnin trokia tehtaan pääkäytävälle. Highland Parkin — kaupunginosa, jossa tehdas sijaitsee — poliisi oli lähettänyt paikalle koko miesvoimansa ja siviilivaatteisia urkkijoita vilisi miesjoukossa.

Huhu levisi yli kaupungin, että työläisjoukko oli masentanut vartijat ja asettunut tehtaiden koneiston ääreen. Deputisheriffeille annettiin määräys olla lähtövalmiina tehtaalle käskyn tultua.

Mutta heitä ei tarvittu.

Joukko oli hyvin levollinen. Ei kukaan näyttänyt sitä johtavan. Ja päivällisen aikana suurin osa oli hajaantunut, paitsi ne jotka olivat vielä saamatta bonus-maksunsa, minkä yhtiö oli muutamia päiviä aikasemmin ilmottanut suorittavansa.

Tästä merkillisestä mielenosotuksesta vaikenivat Detroitin lehdet visusti paria vähäistä poikkeusta lukuunottamatta. Ja niissä uutisissa, joita julkaistiin, syytettiin hallituksen viranomaisten sanojen mukaan "punaisia" ja "muita radikaaleja" tuollaisen idean sytyttämisestä Fordin entisten työläisten päähän.

Highland Park ei muuten ole ainoa paikka missä Fordin työläiset ovat työttömänä. Lähemmäs 70,000 Fordin työläistä mittailee nykyään katuja ja 50,000 heistä on alkuperäisesti ollut työssä Highland Parkin tehtaassa. Muut ovat olleet työssä River Rougen sulattimoissa ja traktoritehtaassa. Toiset automobiilitehtaat ovat myös antaneet osansa työttömien armeijaan.

KAPITALISMIN "SIUNAUKSIA"

Kapitalistien mielihalu on huutaa bolshevikien "julmuuksista". Päättäen näistä valitushuudoista voisi olettaa, että kapitalistit itse ovat erinomaisen hyviä ja inhimillisiä henkilöitä.

Mutta kas tässä mitä kirjoittaa saksalainen aikakauslehti "Dei neu Zeit" tilanteesta Itävallan pääkaupungista Vienistä.

Heti kun maailmanteurastus alkoi, julistivat sopimusvallat Itävallan saarretuksi. Mutta itävaltalaiset kapitalistit huolehtivat vain raha-asioistaan, mutta eivät lainkaan maastaan. Ja Vien alkoi kuolla. Ihmiset kuolivat nopeammin kuin niiden sijaan ehti tulla vastasyntyneitä: Joka vuosi lisääntyi kuolevien lukumäärä. Vuonna 1916 oli kuolleiden luku 7,761 henkeä suurempi syntyneitä. V. 1917 kuolleita 25,443 henkeä enemmän kuin syntyneitä.

Kun sota päättyi ei tilanne lainkaan parantunut. Seurauksena sodasta osottautui, että Vien kuolee nyt enemmän kuin sodan aikana. V. 1919 kuoli siellä 32,222 henkeä enemmän kuin syntyi.

Mutta Vien ei ainoastaan kuole, se myös raaistuu. V. 1914 kävi Vienin kouluissa 242,386 lasta, v. 1919 — ainoastaan 195,-784 opiskelevaa.

Vienissä ei löydy maitoa. Liittolaiset vaativat voitetulta Itävallalta luovuttamaan 100,000 lypsylehmää. Sentähden saavat Vienissä maitoa nyt ainoastaan vaikeasti sairaat ja rintalapset. Lapset kuolevat joukottain: jokaisesta sadasta sairaasta lapsesta astuu 60 hautaan.

Näin kirjoittaa saksalainen aikakauslehti.

KAIKILLE TYÖVÄENLEHTIEN LUKIJOILLE!

Tarkastakaa lehtenne osotelappua, jolloin näette milloin tilaus loppuu. Nykyisen kalliin paperi- y. m. kustannuksien takia emme voi lähettää tilatuita lehtiä yhtään yli määräajan. Älköön kukaan vanha lehden tilaaja ajatelko että hänen lehteään lähetettäisiin yli määräajan, sillä olosuhteet ovat nyt kerta kaikkiaan sillä tavalla ettemme parhaalla tahdollakaan voi uudistamatta lähettää lehteä. Asiamiehet, ottakaa tämä asia huomioon ja uudistakaa tilaajien lehdet ajoissa jottei lehden lähetystä katkaista. — Levitysosasto.

SUOMEN "MOSKOVALAISIA" AVUSTAMAAN!

Suomen oikeistolaiset nimittäessään vasemmistolaisia kommunisteiksi, nimittävät myös Kuopiota "Moskovaksi" ja kuopiolaisia "moskovalaisiksi". Tämä nimitys johtui siitä, kun Kuopiossa ensimäiseksi noustiin taisteluun oikeistolaisten noskelaisuutta vastaan ja herätettiin kysymys vasemmistolaisen puolueen perustamisesta. Kuopissa on myös ensimäinen vasemmistolainen sanomalehti "Savon Kansa" ilmestynyt, sittemmin muutellen nimeään monia kertoja ohranalaisten jatkuvan vainoamisen takia. Kuopiolaisten taistelu luokkasodan jälkeisinä vainovuosina oli niin rohkeata, että oikeistolaisten pilkalla antama nimi, "moskovalaiset", on muuttunut kunnianimeksi. Mutta tämä taistelu tuotti niin kuopiolaiselle sanomalehdelle "Savon Kansalle" kuin Kuopion Työväenyhdistykselle kin vakavat taloudelliset seuraukset. Lehden takana seisoi luonnollisesti Kuopion Työväenyhdistys tarmokkaimpana ja kantoi suurimmat uhraukset. Kun lehteä jatkuvasti lakkauteltiin, takavarikoitiin, toimittajia haastettiin oikeuslaitoksiin, tuomittiin vankiloihin ja monilla muilla keinoilla vainottiin, joutui suurimmalta osaltaan kaikki kustantamaan Kuopion urhea työväki. Kun tällaista jatkui vuosikausia, niin eipä ihme, jos taloudelliset voimat ehtyivätkin ja he ovat nyt kipeässä avustuksen tarpeessa.

Tässä lehdessä on jo ilmoituksena ollut kehoitus kiiruhtaa Kuopion Työväenyhdistyksen avuksi antamalla lainoja rakennusrahastoa varten. Siitä huolimatta ansaitsee asiasta vielä tässä lähemmin mainita.

Kuopion Työväenyhdistys joutui muutamia vuosia sitte myymään ahtaaksi käyvän talonsa ja suunnittelemaan uuden suuremman talon rakentamista. Kauppa tehtiin sillä välipuheella, että yhdistyksen on muutettava keväällä 1921. Kauppaa tehdessä uskoivat yhdistyksen jäsenet näiden vuosien kuluessa voivansa rakentaa uuden talon omistamalleen maalle. Ja niin olisi käynytkin, jolleivät he olisi joutuneet kantamaan luonnottoman raskasta taakkaa Suomen vasemmistolaisuuden esitaistelussa. Ne varat, mitä oli koottu, hupenivat taistelussa lahtareita ja oikeistolaisia vastaan. Mutta siitä huolimatta kiertämättömänä tosiasiana oli edessä talosta pois joutuminen ensi keväänä. Se pakotti rakennuspuuhiin ryhtymään. Vedottiin jo usein tyhjennettyihin työläisten kukkaroihin ja hesieltä taaskin jonkun verran. Saatiin ostettua tiilet ja vedätettyä rakennuspaikalle, mutta siihenpä voimat loppuivat.

Tällöin päättivät he kääntyä tänne toverien puoleen pyynnöllä, ei saadakseen lahjoja, vaan **saadakseen lainoja rakennusrahastoonsa.** Siinä mielessä he olivat esittäneet asiansa Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen puoluetoimikunnalle ja saatuaan heiltä suosituksen, lähettivät allekirjoittaneelle selostuksen asemastaan ja valtuudet lainojen hankkimiseen sekä laillisia velkakirjoja lainojen ottamista varten. Osan selostuksesta olen jo edellä esittänyt, tarvitsee vain siihen lisätä, että Kuopion Työväenyhdistyksellä on entinen omaisuus nykyisen arvon mukaan noin yhden miljoonan arvoinen ja että kustannusarvion mukaan tulee heidän uusi talonsa maksamaan myös miljoonan markkaa. Kaikki tämä omaisuus on takeena niistä lainoista, mitä mahdollisesti täällä olevat toverit antavat. Tarvinneen myös lisätä se, että Kuopion Työväenyhdistys sitoutuu maksamaan takasin lainat VAADITTAESSA ja maksaa lainoista **8 prosentin koron.** Erikoisesti he pyytävät merkitsemään sen, annetaanko raha dollareissa vai Suomen markoissa takasin maksettavaksi. He puolestaan toivovat lainat dollareissa, jolloin ei jouduta mihinkään kurssihuijaukseen, mutta jos lainanantaja haluaa toisin, niin he ottavat lainan Suomen markoissakin takasin maksettavaksi. Lainoja voi myös antaa siten, että siirtää Suomen pankkeihin sijoittamiaan rahojaan lainaksi Kuopion Työväenyhdistykselle. Siten voivat hyvin lukuisat toverit tehdä, vaikka tällä hetkellä ei olisikaan täällä kotisalla rahaa niin paljoa, että voisi lainaa antaa. Ja huomatkaa, silloin rahanne ovat **auttamassa Suomen vasemmistolaista luokkataisteluliikettä,** jotavastoin **Suomen porvaripankeissa ne ovat lihottamassa Suomen lahtariporvaristoa.**

Lainoja ottaa vastaan Amerikassa allekirjoittanut, samoin kuin rahojen siirtoja Suomen pankeista Kuopion Työväenyhdistykselle. Vaikka asianomaiset valtuudet onkin jo esitetty ilmoituksessa, niin esitettäköön ne vielä tässä, että suurempi varmuus tovereissa syntyy asian suhteen.

Kuopion Työväenyhdistys lähetti allekirjoittaneelle seuraavan valtakirjan:

"Toveri Vilho Boman.

Kun Kuopion Työväenyhdistyksellä on oman talon rakennuspuuha käynnissä, mutta tavattoman kireän raha-ajan takia kovin vaikea tällä kertaa omin voimin toteuttaa, niin pyytäisimme Teitä jos se suinkin olisi mahdollista hankkimaan sieltä Amerikasta noin vähintäin 10,000 dollarin lainan sopivaa korkoa vastaan. Tositervehdyksellä Kuopion Työväenyhdistys (leima). A. Hedman, johtok. puheenjoht. Maija Tapaninen, sihteeri." Valtakirja on päivätty Kuopiossa marrask. 22 p:nä 1920.

Tämän mukana tuli seuraava asiakirja:

"Ylläolevaa Kuopion Työväenyhdistyksen lainaustoimenpidettä, rakennusrahastonsa hyväksi, pidämme sangen suotavana. Siis, samalla kuin suositamme heille kysymyksessä olevaa lainaa, vakuutamme puolestamme, että sanotun yhdistyksen omaisuus nykyisen arvon mukaan on noin yksi miljoona Suomen markkaa. Voimme myöskin vakuuttaa, että mainittu yhdistys tulee saamansa lainan käyttämään uuden talonsa rakentamiseen ja että suunniteltu talo on heille aivan välttämätöin.

Sopii myöskin mainita, että Kuopion Työv. yhd. on sosialistisen työväen käsissä ja kuuluu S. S. Työväenpuolueeseen. Helsingissä, marraskuun 24 p:nä 1920. Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen Puoluetoimikunta (leima).

K:tta Otto Tanner, Arvo Tuominen."

Näiden ohella tuli myös lailliset velkakirjat, joita allekirjoittanut antaa lainanantajille. Kaikki nämä asiakirjat esitti allekirjoittanut järjestömme edustajakokouksessa tarkastettavaksi ja asianomainen ponsvaliokunta tarkastettuaan ne, esitti edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavan lausunnon:

"Lainojen hankkiminen Suomen Työväenyhdistyksille.

Senjohdosta kun edustajakokoukselle esitettiin viralliset asiakirjat Kuopion Työväenyhdistykseltä lainojen hankkimiseksi mainitun Työväenyhdistyksen rakennusrahastoon, päättää edustajakokous:

että koska tämä lainojen hankkimispyyntö on saanut Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen puoluetoimikunnan virallisen vahvistuksen ja suosituksen, ja sen lisäksi mainittu Työväenyhdistys esittää omaavansa kiinteätä omaisuutta miljoonan markan arvosta, jonka Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen puoluetoimikunta myöskin todistaa paikkansapitäväksi ja mikä omaisuus asetetaan lainojen takaukseksi,

niin edustajakokous kehottaa työläistovereita antamaan lainoja mainittuun tarkotukseen, ollen näistä annettavista lainoista täällä jo saatavissa virallisia velkakirjoja, jotka Kuopion Työväenyhdistyksen toimitsijat, A. Hedman, puheenjohtaja ja Maija Tapaninen, sihteeri, ovat asianmukaisesti allekirjoittaneet."

Tämän lausunnon (jossa kolmantena kohtana on ohjeet toimeenpanevalle komitealle muita tulevaisuudessa mahdollisesti tulevien pyyntöjen varalta ja joka ei niin ollen kuulu tähän) hyväksyy edustajakokous yksimielisesti. Tämän kaiken pyydän toverien ottamaan huomioonsa ja tälläiset vakuudet saatuaan kääntymään allekirjoittaneen puoleen tässä lainakysymyksessä. Kuta pikemmin sen teette, sitä parempi, sitä suuremman kurssin saa, jos on kysymyksessä täältä rahan lähettäminen Suomeen. Ja kiirehdittävä olisi siinäkin tapauksessa, että aikoo siirtää Suomen pankeista rahojaan, sillä Kuopion toverit tarvitsevat apua nyt heti.

Kun Miljoonanmarkan rahasto on vihdoinkin toimitettu Suomen vasemmistopuolueelle, niin saattavat monet toverit tuumia, että siitähän voi avustaa Kuopion Työväenyhdistystä. Mahdollisesti siitä kuopiolaiset osansa saavat, mutta se on niin pikku summa, että sillä ei pitkälle päästä. Menisihän melkein koko rahasto jo tämän yhden talon rakentamiseen, jos se siihen kokonaisuudessaan käytettäisiin. Niin tolkuttomia eivät toverimme Suomessa ole, vaan käyttävät sen tasapuolisesti ympäri Suomen ja ennenkaikkea puoluelehtien hyväksi. Tämän vuoksi on välttämätöntä avustaa Kuopion työläisiä. Ja se ei olekaan rasittavaa, kun he eivät pyydä lahjoja, vaan ainoastaan lainoja, korkeampaa korkoa vastaan kuin mitä pankit maksavat ja esittävät vielä kunnolliset takeet lainojen vakuudeksi.

Toverit kaikkialla, vaikka tässä nimellisesti onkin kysymys yhden paikkakunnan työväenyhdistyksestä ja työläisistä, niin todellisesti se koskee koko Suomen työväestöä, sillä onhan kysymys sen eturintamassa kunnialla taistelleista tovereista. Sen vuoksi kiiruhtakaa vointinne mukaisesti antamaan avustustanne. Sen voitte tehdä antamalla joko suurempia tai pienempiä summia lainaksi. Lähettäkää kirjeet ja rahat allekirjoittaneen nimellä varustettuna **S. S. Järjestön keskusviraston osotteella,** joka toistaiseksi on: **220 So. Ashland Blvd., Chicago, Ill.** Jos kaipaatte lisätietoja joistakin seikoista, niin kirjoittakaa, saatte vastauksen ensi tilassa. Osottakaamme yksimielisesti Suomen tovereille, että ne, jotka ovat uhrautuneet yhteisen asiamme hyväksi, pysyvät alati muistissamme ja heille annamme tinkimättä yksimielisen kannatuksemme, jotavastoin ne kunnottomat, jotka ovat pettäneet kalliin luokka-asiamme, joutuvat armotta vihamme ja halveksumisemme kohteeksi. Osastot voisivat myös valita lainojen kerääjiä, jotka välittäisivät lainat allekirjoittaneelle.

Toverillisesti. — Wilho Boman.

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAUKSIA ULKOMAILLA

Työläisten liike Turinissa

Kuten Rooma on Italian poliittinen Milano finanssin sekä kaupan pääkaupunki, niin on Turin teollisuuden keskus. Pääoma on hyvin keskittynyt. Metalliteollisuudessa raataa 50,-000 työläistä sekä 10,000 teknikkoa ja virkailijaa. Yksin autoliike Fiat'in palveluksessa on 55,000 työläistä ja yhdessä sen tehtaassa 16,000. Vaikka suureksi osaksi ammattimiehiä, ei Turinin metallityöläisiin ole muodostunut Englannissa tunnettua työläisylimystöhenkeä. Vaikuttaapa työväen luku ja henki senkin, että myös teknillinen ja konttorihenkilökunta ovat työväkeä verraten lähellä. Ne kuuluvat ammatillisen järjestönsä kautta Työkamariin, s. o. paikallisjärjestöön jonka ulkopuolella on vain pieniä anarkisti- ja syndikalistiryhmiä.

Sodan aikana oli Turinissa kaksi aseellista kapinaa. Toukok. 1915 yritti työväki estää Italian sotaan liittymisen (jolloin poliisi tuhosi Kansan Talon). Ja elok. 1917 oli toinen. Venäjän vallankumous herätti Turinissa suuren riemun ja niin tarkka oli työväen luokkatunne, etteivät antaneet kerenskiläis-menshevistisen fraseologian pettää itseään. Kun tämän henkisen Pietarin Neuvoston lähetti Smirnov ja Goldenberg kesällä 1917 puhuivat Turinissa viisikymmentuhantiselle joukolle, kuului huutoja: "Eläköön Lenin, eläköön bolshevikit" (joita parjattiin Saksan kätyreiksi). Eikä kulunut kuukautta kun, elok. **23 p., nousi kapina Italian imperialismia** vastaan. Viisi päivää piti työväki puoliaan kaupunginosissaan, jotka varusti katusuluilla, juoksuhaudoilla ja sähköisillä piikkilangoilla, sekä yritti useita kertoja vallata keskikaupungin. Lopuksi haavoittui. — Silloin liike hieman laimeni, mutta työväen mielialaa kuvaa hyvin se, että Rautatieläisten osuuskunnan vaaleissa kaikista vainoista ja lahjusyrityksistä huolimatta sosialistipuolue sai 800:sta äänestä 700, vaikka äänestäjinä oli koko joukko virkailijoitakin.

Turinin työväki liittyi innolla Kolmanteen Internationaleen ja perusti sen aatteiden selvittämistä varten viikkolehden; kommunisteja on n. 15,-000 ja niillä ryhmiä kaikkialla. Samalla alkoi työväki uusia tehdaskomitean kokoonpanoa jyrkemmäksi, ryhtyi taisteluun kontrollivallasta ja hankki aseita. Työpaikkaneuvostoja asetettiin yleensä ja saivat kommunistit niissä enemmistön. Tehdasneuvostojen toimeenpanevain komiteain poliittiset sihteerit muodostavat keskusneuvoston, joka asettaa propagandakomitean. Tähän järjestökoneistoon keskittyy työväen voimaa ja vallitsee se sillä teollisuutta teknikoineen, kun murtuu porvarisvaltion valta. Tämä koneisto voi viidessä minuutissa pysäyttää tehtaan sekä tunnissa kaupungin työt. Ja sen rakensi työväki itse, kommunistien johdolla sekä ammattiliittojen ja sosialistipuolueen keskustan vastustaessa.

Rohkaistuina tästä vastustuksesta päättivät porvarit murtaa Turinin työväen voiman. Turiniin ja sen ympäristölle tuotiin viime maaliskuussa runsaasti poliisi- ja sotavoimaa sekä ryhdyttiin provoseeraamaan. Ja nähdessään taistelun kiertämättömäksi kävi työväki siihen päättävästi. Metallimiehet olivat lakossa kuukauden, muut 10 päivää. Kaikki pysähtyi ja Turinin työväki piti puoliaan huolimatta ammattiliittojen ja puolueen keskustain vastustuksesta. Taistelu laajeni myös koko Piemontiin ja tukivat sitä muiden paikkain työläiset: Pisan, Florensin y. m. rautatieläiset eivät kuljettaneet joukkoja, Livornon ja Genuan satama- ja merimiehet estivät meriliikennettä, monin paikoin syntyi sympatialakkoja.

Tällä lakolla oli valtava kasvatusmerkitys Italian työläisille, ja kun italialainen lähetystö — jonka jäsenistä monet olivat olleet sen vastustajia — viime keväänä saapui Kronstadtiin, saivat he puhujalavalta nähdä suuren lipun, jossa seisoi: "Eläköön Turinin huhtikuun suurlakko 1920!" — K. I:n mukaan.

Olosuhteet Bulgariassa

Bulgarian osalle tuli nyt Balkanin sodassa 1912 ja 1913 sekä imperialistisessa sodassa yli 200,000 kaatunutta ja yhtä monta invaliidia; tuntuva vähennys 20—50 vuotisten miesten joukossa, joita v. 1905 oli n. 700,-000. Lisäksi ruttojen kaatamat. Kuolevaisuus, joka v. 1905 oli 21.8 tuhatta kohti, oli 36.5 v. 1918. — Sodan aikana supistui viljelty alue 30 pros. ja maataloustuotanto miltei puoleen. Teollisuus kärsi myös, paitsi kutomot ja myllyt, jotka palvelivat sotaa.

— Valtiovelka, 670 milj. v. 1911 kohosi 27 miljaardiin 1919, nousten huikeasti yli kansallisrikkauden, joka v. 1911 arvioitiin 10½ miljaardiksi. — Kapitalismin kehitystä kuvaa pankkien ja osakeyhtiöiden lisääntyminen 157:stä v. 1912 (pääomat 10[illegible] milj.) 381:een 1919 (867 milj.). Pääomista on suurin osa kiinnitetty pankkeihin sekä kauppaan ja vain 96 milj. teollisuuteen.

Tappio murskasi tyyten "Suur-Bulgarian" unelmat. Makedonian antoivat voittajat Serbialle, Dobrushan Rumanialle ja Traakian Kreikalle. Korvausta määrättiin maksettavaksi 10 miljd. fr. kullassa. Viitenä vuotena on vuosittain luovutettava 40,000 päätä karjaa, 33,000 pienkarjaa ja 50,-000 tonnia kivihiiliä y. m. Valtion ja tuotantolaitosten tulot ovat panttina ja ententen kapitalisteille suuret kontrolli- ja etuoikeudet. Sotaväkeä saa Bulgarian porvaristo pitää vain luokkavaltansa säilyttämiseksi. Paperirahan määrä, joka v. 1911 oli 110 milj., kohosi 3½ miljaardiin, jota vastaa 40 milj:n kultavarasto.

Ei ole toista niin vararikkoista maata. Ja kun tietää hintain kohonneen 20—25 kertaisiksi, käsittää työväen ja pienomistajain niskaan sälytetyn kuorman. Siksipä kasvaakin tyytymättömyys päivästä toiseen. Kun porvariston puolueista venäläismieliset menettivät luottonsa Balkanin sodissa ja saksalaismieliset tappion kantta, niin saivat "vasemmistoradikaalit", "laajat" sosialistit ja maalaisliittolaiset ottaa urakalle "isänmaan pelastamisen". Se on onnistunut niin että hallitussosialistien (joiden ministerinä ovat Sakisov ja Pastuhov) äänimäärä laski 80:stä 40:een tuhanteen (maalisk. 1920) ja eduskuntaryhmä supistui 39—9. Sota-ajan isäntien avulla on vielä pidetty porvarillista koneistoa käynnissä, mutta yhä kurjemmaksi se käy. Ainoa elinvoimainen puolue on sen sosialistinen, ja kun muutkin Balkanin maat ovat samanlaisessa tilassa, on vallankumous kiertämätön, kirj. "Komm. Int:le".

Marty ja ne muut

Muistattehan vielä Martyn, mekaanikkoupseerin Ranskan Välimeren laivastossa, josta Ranskan sotaviranomaiset tekivät Mustanmeren laivastokapinan johtajan tuomiten hänet 20 vuoden vankilarangaistukseen, rangaistukseen, joka oli raskain, mihin Neuvosto-Venäjää vastaan taistelemasta kieltäytyneet matruusit tuomittiin. Mikään kapinanjohtaja ei Marty ollut. Oli vain yhtä mieltä toveriensa kanssa siitä, että Ranskan sotatoimet Neuvosto-Venäjää vastaan olivat rikolliset, sotaa kun ei oltu koskaan julistettu näiden maiden välillä. Siitä syystä pakottivat matruusit Marty muiden muassa, Mustanmeren laivaston palaamaan takaisin Ranskaan. Mutta kun Marty oli tietoisin, valistunein ja — nuhteettomin koko joukosta, tehtiin hänestä johtaja ja tuomittiin rangaistukseen, jonka suuruista saavat vain kaikkein suurimmat rikolliset.

Nyt on hän jo ollut puolentoista vuotta vankilassa. Hallitus on monta kertaa luvannut armahtaa nämä kunnon miehet, jotka pyrkivät vapauttamaan isänmaataan aikakautemme suurimmasta häpeästä, mutta kaikista vakuutteluista huolimatta on Marty ja hänen useimmat toverinsa yhä edelleen unohdetut telkien taakse. Eikä sillä hyvä, vaan lisäksi riepoitetaan heitä vankilasta toiseen, yksi osa matruuseista sinne, toinen tänne, kunnes Marty ja eräät hänen tovereistaan nyt ovat sijoitetut kurjimpaan kidutuspesään mitä ajatella saattaa.

Ranskan älystön lehti Clarte oli kääntynyt Martyn veljien puoleen ja kehottaen näitä pyytämään Martyä kirjoittamaan eräästä aineesta tieteellisen tutkielman mainittuun lehteen. Tämän johdosta ovat Martyn veljet antaneet tietää, ettei hänellä ole mitään mahdollisuutta tieteelliseen työskentelyyn. Häntä kohdellaan kuten muitakin rikosvankeja, hän kun ei saa puhella kenenkään kanssa, hän kun ei saa kirjoittaa eikä lukea muuta kuin varsin rajoitetun ajan sunnuntaisin, hän kun ei saa ottaa vastaan omaisiaan muuta kuin 25 minuutin ajan juhlapäivisin, hänellä kun on ravintona mitä siivottomin roju ja vankilan ohjesäännöt kun takaavat hänelle vain vääryyttä ja eläimellisyyttä vartijain taholta, — hänen tilansa kun toisin sanoen on sellainen, että hänen veljensä pelkäävät hänen ennen pitkää menehtyvän kärsimyksiinsä tuossa luolassa, missä "johto on Eläimen ja Raakalaisen käsissä", kuten Marty eräässä kirjeessään mainitsee.

Kuten siis hänen luokkatoverinsa Suomessa, minkä maan viranomaisilta ei sovi mitään inhimillisyyttä odottaakaan, kärsii Martykin kohtalotovereineen mitä hirveintä vankilakidutusta Ranskassa, tuossa "vapauden ja kunnian" maassa, ilman että